

B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-II Examination: Oct/Nov.-2023
Economics (Optional) Paper-II

ECOO2: Indian Economy -II (New Pattern 2022)

Day and Date: Tuesday, 12/12/2023

Total Marks: 60

Time: 2.30 PM To 4.30 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 ----- mission has been started on 25th September, 2014 by the Government of India for the 'Central Place of Production' to India.
A) Make in India B) Start up India C) Stand up India D) All of above
- 2 The process of Foreign Direct Investment in India is related to -----
A) Reserve Bank B) Ministry of Finance C) Ministry of Commerce D) All of above
- 3 Industrialization is an important means to solve the problem of -----
A) Poverty B) Unemployment C) Regional imbalances D) All of the above
- 4 First Industrial policy was declared on ..... in India.
A) April 6, 1948 B) May 9, 1951 C) January 26, 1950 D) August 15, 1947
- 5 MUDRA Yojana started in -----
A) 2015 B) 2016 C) 2017 D) 2018
- 6 ----- involves in service sector.
A) Agriculture B) Mining C) Banking D) Construction
- 7 Dr. Raja Chellaya committee was appointed for the reforms in ----- sector
A) Banking B) Tax C) Industry D) Service
- 8 Ownership of Indian railway's is with-----sector.
A) Private B) Public C) Co-operative D) None of these
- 9 21st century is known as -----age.
A) Industrial B) Information and technology C) Green Revolution D) None of these
- 10 -----facility is important for production of goods and services.
A) Educational B) Transport C) Mobile D) Posts
- 11 ----- parts of Structural Adjustment Programme in the process of liberalization.
A) Fiscal Reforms B) Privatizations C) Financial Reforms D) All of above
- 12 Liberalization is introduced in ----- policy in India after 1991.
A) Economic B) Social C) External D) None of these
- 13 -----means to expand the economic activities out of the political borders of country.
A) Liberalization B) Globalization C) Privatization D) None of these

14 Goods and service tax is a ----- tax system.

A) Single point tax B) Multipoint tax C) Regressive tax D) None of above

15 Who can work as the Chairman of the Goods and service Tax Council from following?

A) Finance Minister B) Prime Minister C) Finance Secretary D) Deputy Chairman of NITI Aayog

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

1 Start up India

2 Importance of Transport

3 Importance of Banking

4 Objective of NITI Aayog

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

1 Explain the need of industrialization.

2 Explain the Importance of Railway Transport.

3 Explain the Negative impacts of privatization on Indian economy.

4 Describe the Negative impacts of liberalization on Indian economy.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

1 What is mean by Tourism Industry ? Describe the Importance of Tourism Industry of India.

2 Explain the impacts of Globalization on Indian economy.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 २५ सप्टेंबर २०१४ मध्ये भारत सरकारने भारताला 'उत्पादनाचे केंद्रस्थान' बनविण्याच्या उद्देशाने ----- अभियान सुरु केले होते.

अ) मेक इन इंडिया ब) स्टार्ट अप इंडिया क) स्टँड अप इंडिया ड) वरील सर्व

2 भारतातील थेट परकीय गुंतवणूकीची प्रक्रिया ----- शी संबंधित आहे.

अ) रिझर्व्ह बँक ब) वित्त मंत्रालय क) वाणिज्य मंत्रालय ड) वरील सर्व

3 औद्योगीकरण हे..... सोडवण्याचे महत्वाचे साधन आहे.

अ) दारिद्र्य ब) बेरोजगारी क) प्रादेशिक असमतोल ड) वरील पैकी सर्व

4 भारतात पहिले औद्योगिक धोरण ..... रोजी जाहीर करण्यात आले.

अ) ६ एप्रिल १९४८ ब) ९ मे १९५१ क) २६ जानेवारी १९५० ड) ऑगस्ट १९४७

5 मुद्रा योजना ----- साली सुरु झाली

अ) २०१५ ब) २०१६ क) २०१७ ड) २०१८

6 ----- चा सेवाक्षेत्रात समावेश होतो.

अ) शेती ब) खाणकाम क) बँकिंग ड) बांधकाम

- 7 राजा चेलीया समिती ----- क्षेत्रातील सुधारणासाठी नियुक्त केली होती
अ) बँकिंग ब) कर क) औद्योगिक ड) सेवा
- 8 भारतीय रेल्वे -----मालकीचा व्यवसाय आहे.
अ) खाजगी ब) सार्वजनिक क) सहकारी ड) या पैकी नाही
- 9 २१ वे शतक हे -----शतक म्हणून ओळखले जाते.
अ) औद्योगिक ब) माहिती तंत्रज्ञानाचे क) हरितक्रांतीचे ड) यापैकी नाही
- 10 वस्तू आणि सेवांच्या उत्पादनासाठी -----सुविधा महत्वाची आहे.
अ) शिक्षण ब) दळणवळण क) मोबाईल ड) पोस्ट
- 11 उदारीकरणाच्या प्रक्रियेत संरचनात्मक समायोजन कार्यक्रमाचे ----- भाग आहेत.
अ) राजकोषीय सुधारणा ब) खाजगीकरण क) वित्तीय सुधारणा ड) वरील सर्व
- 12 सन १९९१ नंतर भारतात ----- धोरणात उदारीकरण आणले.
अ) आर्थिक ब) सामाजिक क) परकीय ड) यापैकी नाही.
- 13 ----- म्हणजे देशाच्या राजकीय सीमेबाहेर आर्थिक व्यवहाराचा विस्तार करणे होय.
अ) उदारीकरण ब) जागतिकीकरण क) खाजगीकरण ड) यापैकी नाही.
- 14 वस्तू व सेवा कर हि ----- पद्धती आहे.
अ) एकल बिंदू कर ब) बहु बिंदू कर क) प्रतिगामी कर ड) वरील पैकी नाही
- 15 खालीलपैकी वस्तू आणि सेवा कर परिषदेचे अध्यक्ष म्हणून कोण काम करू शकतात?
अ) मंत्री ब) पंतप्रधान क) वित्त सचिव ड) निती आयोगाचे उपाध्यक्ष

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 स्टार्ट अप इंडिया
- 2 वाहतुकीचे महत्व
- 3 बँकांचे महत्व
- 4 नीती आयोगाची उद्दिष्टे

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 औद्योगिकीकरणाची गरज स्पष्ट करा.
- 2 रेल्वे वाहतुकीचे महत्व स्पष्ट करा.
- 3 भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील खाजगीकरणाचे नकारात्मक परिणाम स्पष्ट करा.
- 4 भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील उदारीकरणाचे नकारात्मक परिणाम विशद करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 पर्यटन उद्योग म्हणजे काय ? भारतातील पर्यटन उद्योगाचे महत्व विशद करा .
- 2 भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील जागतिकीकरणाचे परिणाम स्पष्ट करा.

*****

Model Answer Paper

B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-II Examination: Oct/Nov.-2023

Economics (Optional) Paper-II

ECOO2: Indian Economy -II (New Pattern 2022)

Day and Date: Tuesday, 12/12/2023

Total Marks: 60

Time: 2.30 PM To 4.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

1 २५ सप्टेंबर २०१४ मध्ये भारत सरकारने भारताला 'उत्पादनाचे केंद्रस्थान' बनविण्याच्या उद्देशाने ----- अभियान सुरु केले होते.

अ) मेक इन इंडिया ब) स्टार्ट अप इंडिया क) स्टँड अप इंडिया ड) वरील सर्व

Option 1

2 भारतातील थेट परकीय गुंतवणूकीची प्रक्रिया ----- शी संबंधित आहे.

अ) रिझर्व्ह बँक ब) वित्त मंत्रालय क) वाणिज्य मंत्रालय ड) वरील सर्व

Option 2

3 औद्योगीकरण हे..... सोडवण्याचे महत्वाचे साधन आहे.

अ) दारिद्र्य ब) बेरोजगारी क) प्रादेशिक असमतोल ड) वरील पैकी सर्व

Option 2

4 भारतात पहिले औद्योगिक धोरण ..... रोजी जाहीर करण्यात आले.

अ) ६ एप्रिल १९४८ ब) ९ मे १९५१ क) २६ जानेवारी १९५० ड) ऑगस्ट १९४७

Option 1

5 मुद्रा योजना ----- साली सुरु झाली

अ) २०१५ ब) २०१६ क) २०१७ ड) २०१८

Option 1

6 ----- चा सेवाक्षेत्रात समावेश होतो.

अ) शेती ब) खाणकाम क) बँकिंग ड) बांधकाम

Option 3

7 राजा चेलीया समिती ----- क्षेत्रातील सुधारणासाठी नियुक्त केली होती

अ) बँकिंग ब) कर क) औद्योगिक ड) सेवा

Option 2

8 भारतीय रेल्वे -----मालकीचा व्यवसाय आहे.

अ) खाजगी ब) सार्वजनिक क) सहकारी ड) या पैकी नाही

Option 2

9 २१ वे शतक हे -----शतक म्हणून ओळखले जाते.

अ) औद्योगिक ब) माहिती तंत्रज्ञानाचे क) हरितक्रांतीचे ड) यापैकी नाही

Option 2

10 वस्तू आणि सेवांच्या उत्पादनासाठी -----सुविधा महत्वाची आहे.

अ) शिक्षण ब) दळणवळण क) मोबाईल ड) पोस्ट

Option 2

11 उदारीकरणाच्या प्रक्रियेत संरचनात्मक समायोजन कार्यक्रमाचे ----- भाग आहेत.

अ) राजकोषीय सुधारणा ब) खाजगीकरण क) वित्तीय सुधारणा ड) वरील सर्व

Option 4

12 सन १९९१ नंतर भारतात ----- धोरणात उदारीकरण आणले.

अ) आर्थिक ब) सामाजिक क) परकीय ड) यापैकी नाही.

Option 1

13 ----- म्हणजे देशाच्या राजकीय सीमेबाहेर आर्थिक व्यवहाराचा विस्तार करणे होय.

अ) उदारीकरण ब) जागतिकीकरण क) खाजगीकरण ड) यापैकी नाही.

Option 2

14 वस्तू व सेवा कर हि ----- पद्धती आहे.

अ) एकल बिंदू कर ब) बहु बिंदू कर क) प्रतिगामी कर ड) वरील पैकी नाही

Option 2

15 खालीलपैकी वस्तू आणि सेवा कर परिषदेचे अध्यक्ष म्हणून कोण काम करू शकतात?

अ) मंत्री ब) पंतप्रधान क) वित्त सचिव ड) निती आयोगाचे उपाध्यक्ष

Option 3

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 स्टार्ट अप इंडिया

Ans:

2 वाहतुकीचे महत्व

Ans:

3 बँकांचे महत्व

Ans:

4 नीती आयोगाची उद्दिष्टे

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 औद्योगिकीकरणाची गरज स्पष्ट करा.

Ans:

2 रेल्वे वाहतुकीचे महत्व स्पष्ट करा.

Ans:

3 भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील खाजगीकरणाचे नकारात्मक परिणाम स्पष्ट करा.

Ans:

4 भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील उदारीकरणाचे नकारात्मक परिणाम विशद करा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 पर्यटन उद्योग म्हणजे काय ? भारतातील पर्यटन उद्योगाचे महत्व विशद करा .

Ans:

2 भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील जागतिकीकरणाचे परिणाम स्पष्ट करा.

Ans:

*****